

Sygn. akt VII U 1289/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan-Karasińska

Protokolant: protokolant sądowy Małgorzata Nakielska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 grudnia 2017 r. w Warszawie

sprawy K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o przeliczenie kapitału początkowego

na skutek odwołania K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 25 lipca 2017 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala wartość kapitału początkowego odwołującej się na dzień 01 stycznia 1999 r. w kwocie 35.481,93 zł (trzydzieści pięć tysięcy, czterysta osiemdziesiąt jeden złotych 93/100) przyjmując, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 192,66 zł (sto dziewięćdziesiąt dwa 66/100), a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 15,78% i do ustalenia wartości kapitału początkowego uwzględnia okres zatrudnienia odwołującej się w okresie od 01 września 1981 r. do 31 grudnia 1990r. w Przedsiębiorstwie (...)

Sygn. akt: VII U 1289/17

UZASADNIENIE

W dniu 24 sierpnia 2017r. ubezpieczona **K. W.** złożyła odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 25 lipca 2017r., znak: (...), wnosząc o jej zmianę poprzez zaliczenie do wartości kapitału początkowego okresu od dnia 1 września 1981r. do 31 grudnia 1990r., tj. okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...). Odwołująca podniosła, że organ rentowy nie uwzględnił owego zatrudnienia z uwagi na brak pieczętki imiennej osoby upoważnionej na świadectwie pracy (odwołanie, k. 2-3 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 5 września 2017r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. wskazując, że zaskarżona decyzja jest prawnie oraz faktycznie uzasadniona. Uzasadniając swe stanowisko, organ rentowy wskazał, że do ustalenia wartości kapitału początkowego ubezpieczonej nie przyjęto m.in. okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) od dnia 1 września 1981r. do 31 grudnia 1990r., ponieważ świadectwo pracy z dnia 4 września 1991r. nie jest opatrzone pieczętką imienną – widnieje na nim jedynie nieczytelny podpis. Zatem w ocenie organu rentowego dokument ten zawiera braki formalne. Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjęto podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych

tj. 1989-1998r. Natomiast wskaźnik wysokości podstawy kapitału początkowego wyniósł 15,78% (odpowiedź na odwołanie, k.7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. W., ur. (...) w okresie od dnia 1 września 1981r. do dnia 31 grudnia 1990r. zatrudniona była w Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) jako pracownik najemny u agenta w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem w wysokości 300 000,00zł. Do jej obowiązków należała sprzedaż artykułów znajdujących się w bufecie. Podczas ww. zatrudnienia odwołująca w okresie od dnia 20 lutego 1984r. do dnia 20 lutego 1987r. przebywała na urlopie wychowawczym i pobierała zasiłek rodzinny wypłacany z tytułu sprawowania opieki nad dzieckiem urodzonym w dniu (...) W dniu 1 czerwca 1989r. ubezpieczona zawarła kolejną umowę o pracę w charakterze pracownika najemnego, w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem w wysokości 30 000,00zł.

Odwołująca w ww. okresie czasu osiągnęła następujące dochody:

1981r. – 4 800,00zł

1982r. – 24 000,00zł

1983r. – 32 400,00zł

1984r. – 4 410,00 zł

(dowód z przesłuchania ubezpieczonej, k. 43 a.s., legitymacja ubezpieczeniowa, k.19 a.s., dokumentacja z Archiwum: listy płac, karta zasiłków, k. 26-34 a.s., świadectwo pracy, k. 7 a.r., umowa o pracę, k. 7a.r.).

W dniu 30 marca 2017r., ubezpieczona złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., wniosek o ustalenie kapitału początkowego, do którego załączyła informację dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy (wniosek wraz z załącznikami k. 1-26 a.r.).

Decyzją z dnia 25 lipca 2017r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ustalił w stosunku do ubezpieczonej K. W. kapitał początkowy na dzień 01 stycznia 1999r., przyjmując jako podstawę wymiaru kapitału początkowego, okresy składkowe na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 01 stycznia 1989 r. do dnia 31 grudnia 1998r. Wskaźnik wysokości podstawy kapitału początkowego wyniósł 15,78%. Podstawa wymiaru kapitału początkowego została ustalona w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, wynoszącego 15,78% przez kwotę 1.220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Tak ustalona wartość kapitału początkowego na dzień 01 stycznia 1999 r. wyniosła 23 571,02 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił okresu od dnia 1 września 1981r. do 31 grudnia 1990r., ponieważ świadectwo pracy z dnia 4 września 1991r. nie spełnia wymogów formalnych – brak pieczętki służbowo-imiennej osoby upoważnionej do wystawienia i podpisu ww. dokumentu, okresu od dnia 1 kwietnia 1992r. do dnia 28 września 1992r., gdyż okres ten nie został wystarczająco udokumentowany – brak informacji o okresach nieskładkowych (zwolnienie lekarskie) po dniu 14 listopada 1991r. oraz okresu od dnia 1 października 1997r. do dnia 31 grudnia 1998r., gdyż nie została opłaconą składka na ubezpieczenie społeczne (decyzja o ustaleniu kapitału początkowego z dnia k. 38-39 a.r.).

Od niekorzystnej dla siebie decyzji organu rentowego z dnia 25 lipca 2017r., znak: (...), K. W. złożyła odwołanie do tut. Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie.

W piśmie procesowym z dnia 27 września 2017r. organ rentowy poinformował, że hipotetyczna wartość kapitału początkowego ubezpieczonej po uwzględnieniu okresu zatrudnienia w (...)w okresie od dnia 1 września 1981r. do dnia 31 grudnia 1990r. wynosi 42 784,39 zł (pismo procesowe, k.22-24 a.s.).

Na rozprawie w dniu 13 listopada 2017r. Sąd zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych do wyliczenia hipotetycznej wysokości wartości kapitału początkowego przy uwzględnieniu jako okresu składkowego 9 lat zatrudnienia, tj. od 1 września 1981r. do 31 grudnia 1990r. w Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) odwołującej K. W., przy uwzględnieniu przy wyliczeniu wysokości kapitału rzeczywistej wysokości zarobków odwołującej, zgodnie z dokumentacją z Archiwum przy uwzględnieniu okresu urlopu wychowawczego, tj. okres od 20 lutego 1984r. do 2 stycznia 1986r., w drugim wariancie natomiast bez uwzględnienia okresu urlopu wychowawczego (postanowienie, k. 43 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 11 grudnia 2017r. organ rentowy wykonując zobowiązanie Sądu wskazał, iż hipotetyczna wartość kapitału początkowego po uwzględnieniu do stażu pracy okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) w okresie od 1 września 1981r. do 31 grudnia 1990r. (bez urlopu wychowawczego) wraz z wynagrodzeniem minimalnym zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynosi 43 946,43zł. Natomiast hipotetyczna wysokość kapitału początkowego po uwzględnieniu stażu pracy od dnia 1 września 1981r. do 19 lutego 1984r. oraz urlopu wychowawczego od dnia 20 lutego 1984r. do 20 lutego 1987r. wraz z wynagrodzeniem minimalnym wynosi 35 481,93zł. Ponadto organ rentowy zaznaczył, że wykazany na listach płac w latach 1984-1990 zasiłek rodziny wypłacany z tytułu sprawowania opieki nad małym dzieckiem nie stanowił podstawy wymiaru składki i nie można zaliczyć go do podstawy wymiaru kapitału początkowego. Brak było również list z wynagrodzeniem za lata 1981-1984 – dlatego do podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenie minimalne (pismo procesowe, k.56-63 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych odwołującej, w tym przede wszystkim na podstawie przedłożonych przez ubezpieczoną zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu oraz legitymacji ubezpieczeniowej. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 25 lipca 2017r., znak:(...)jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 174 ust.1 i ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz.1383) kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. Stosownie do treści art. 15 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

W myśl ust. 6 na wniosek ubezpieczonego, podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Z kolei zgodnie z ust. 2a, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Z powyższych uregulowań prawnych i ukształtowanego na ich tle orzecznictwa sądowego wynika jednoznacznie, że do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego można uwzględnić wyłącznie te składniki wynagrodzenia, które

stanowiły podstawę wymiaru składek w okresie wskazanym do ustalenia tej podstawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 18 lutego 2014 r. III AUa 817/13). Wysokość kapitału początkowego ustalić można wyłącznie o wynagrodzenie wykazane, to jest udowodnione, pewne, precyzyjne, a nie jedynie uprawdopodobnione (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 17 lutego 2016 r. III AUa 1327/15).

W myśl art. 53 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS emerytura wynosi:

1. 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz
2. po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,
3. po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

-z uwzględnieniem art. 55.

Z kolei w ustępie 2 postanowiono, że przy obliczaniu emerytury okresy, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 ustala się z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

Oznacza to, że emerytura wynosi po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresu urlopu wychowawczego z uwzględnieniem pełnych miesięcy.

W swoim odwołaniu ubezpieczona wniosła o zaliczenie do wartości kapitału początkowego okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) w okresie od 1 września 1981r. do 31 grudnia 1990r. W tym względzie, organ rentowy wskazywał, iż do ustalenia wartości kapitału początkowego nie przyjęto powyższego okresu zatrudnienia, ponieważ świadectwo pracy przedstawione przez ubezpieczoną nie spełnia wymogów formalnych – brak pieczętki służbowo-imiennnej osoby upoważnionej do wystawienia i podpisu ww. dokumentu.

Wskazać należy, że szczegółowy tryb postępowania w sprawach ustalania prawa do świadczeń pieniężnych przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych został określony w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Stosownie do treści § 10 ust. 1 pkt. 2 wskazanego rozporządzenia, osoba ubiegająca się o świadczenie powinna przedstawić dokumenty stwierdzające okresy uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokość. W § 22 ust. 1 rozporządzenia wskazano, że jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: 1) legitymacja ubezpieczeniowa, 2) legitymacja służbowa, 3) legitymacja związku zawodowego, 4) umowa o pracę, 5) wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia. W ust. 2 wskazano, że jeżeli ustawa przewiduje możliwość udowodnienia zeznaniami świadków okresu składkowego, od którego zależy prawo lub wysokość świadczenia, dowód ten dopuszcza się pod warunkiem złożenia przez zainteresowanego oświadczenia w formie pisemnej lub ustnej do protokołu, że nie może przedłożyć odpowiedniego dokumentu potwierdzającego ten okres.

Mając powyższe na uwadze, wskazać należy, że ubezpieczona na okoliczność zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Zakład (...) w okresie od 1 września 1981r. do 31 grudnia 1990r. przedstawiła legitymację ubezpieczeniową, świadectwo pracy z dnia 4 września 1991r., umowę o pracę z dnia 1 czerwca 1989r., kserokopię rejestru kadrowego (...), a także listy wynagrodzeń z których bezsprzecznie wynika, iż w spornym okresie czasu wykonywała pracę na rzecz ww. pracodawcy. Analizując treść owych dokumentów, Sąd nie dopatrył się żadnych przesłanek do podważenia ich autentyczności oraz prawdziwości zawartych w nich zapisów.

Na marginesie Sąd jest zdania, iż nawet ewentualne uchybienie przez ówczesnego pracodawcę procedurom związanym z wydaniem w przewidzianej przepisami formie zaświadczenia o zatrudnieniu oraz prawidłowego świadectwa pracy, jak też ewentualne nieprawidłowości związane z dokonaniem zgłoszenia wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych

oraz ewentualne nieodprowadzenie za niego należnych składek na ubezpieczenia społeczne nie może obciążać K. W. jako byłego pracownika.

Reasumując wskazać należy, iż wartość kapitału początkowego przy uwzględnieniu stażu pracy od dnia 1 września 1981r. do dnia 19 lutego 1984r. w wysokości minimalnej zgodnie z art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz urlopu wychowawczego od dnia 20 lutego 1984r. do dnia 20 lutego 1987r., a także okresu wykonywania pracy od dnia 20 lutego 1987r. do dnia 31 grudnia 1990r. wynosi 35 481,93zł

Dodatkowo zaznaczyć należy, iż obliczając kapitał początkowy, okres niewykonywania pracy z powodu opieki nad dzieckiem (w tym urlopy udzielone z tytułu opieki nad dziećmi) jest nadal okresem nieskładkowym, ale nie podlega ograniczeniu do 1/3 okresów składkowych. Maksymalny wymiar określony jest w samym przepisie, zgodnie z którym okresy te przyjmuje się w maksymalnym wymiarze:

- 3 lat, do ukończenia przez dziecko 4 lat życia,
- 6 lat łącznie bez względu na liczbę dzieci, oraz
- dodatkowo do 3 lat na każde dziecko - jeżeli ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługiwał zasiłek pielęgnacyjny.

Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił wartość kapitału początkowego odwołującej się na dzień 01 stycznia 1999 r. w kwocie 35.481,93 zł przyjmując, że podstawa wymiaru kapitału początkowego wynosi 192,66 zł, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 15,78% i do ustalenia wartości kapitału początkowego uwzględnił okres zatrudnienia odwołującej się w okresie od 01 września 1981 r. do 31 grudnia 1990r. w Przedsiębiorstwie (...)

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)